

COLLEGE VAN BEROEP
VOOR DE EXAMENS

No 2024/11/1153

HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak op het beroep van [appellant, [studentnummer], tegen het besluit van de Examencommissie van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Vrije Universiteit, hierna: verweerster, voor zover dat besluit inhoudt dat bij de tentamens Contractenrecht alleen een digitale wettenbundel mag worden gebruikt en geen papieren versie van de wettenbundel is toegestaan.

I. Loop van het geding

Appellant heeft op 27 september 2023 bij het College van Beroep voor de Examens, hierna: het College, beroep ingesteld tegen het besluit van verweerster van 27 september 2023, voor zover dat besluit inhoudt dat alleen het gebruik van een digitale wettenbundel bij de tentamens Contractenrecht is goedgekeurd. Op 3 oktober 2023 is de ontvangst van het beroepschrift bevestigd en is appellant in de gelegenheid gesteld een verzuim te herstellen. Op 9 oktober 2023 heeft appellant het verzuim hersteld en heeft het College aan verweerster gevraagd om in overleg met appellant na te gaan of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is. Verweerster heeft op 16 oktober 2023 met appellant gesproken. Er is geen schikking tot stand gekomen. Verweerster heeft op 19 oktober 2023 een verweerschrift ingediend. Het beroep is behandeld op de zitting van het College van 11 januari 2024. Appellant was niet bij de zitting aanwezig. Namens verweerster was prof. mr. J. Struiksma (lid) aanwezig.

II. Feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat het College uit van de volgende feiten.

Appellant volgt de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid. Op 5 september 2023 heeft appellant bij verweerster geklaagd over de beslissing van de examinerator dat bij de tentamens Contractenrecht uitsluitend een digitale wettenbundel en een digitale jurisprudentiebundel mogen worden gebruikt. Op 27 september 2023 heeft verweerster geoordeeld dat de examinerator bij de tentamens Contractenrecht terecht alleen het gebruik van een digitale wettenbundel en digitale jurisprudentiebundel heeft toegestaan.

III. Standpunten van partijen

Appellant kan zich niet vinden in het besluit van verweerster. Appellant wil tijdens de tentamens Contractenrecht gebruik kunnen maken van een papieren wettenbundel, zoals voorheen.

Appellant voert aan dat de digitale wetten- en jurisprudentiebundels gedurende de eerste weken van de studieperiode niet beschikbaar waren op Canvas, waardoor studenten geen toegang hadden tot de digitale bronnen. Appellant kan vanwege depressieve klachten geen deel uitmaken van werkgroepen en bereidt zichzelf voor middels zelfstudie. Voor hem was er derhalve geen mogelijkheid om zich voor te bereiden op en vertrouwd te raken met de digitale omgeving.

De 30 minuten extra tentamentijd die zijn toegekend, zijn volgens appellant niet voldoende om de benodigde digitale vaardigheden tijdens het tentamen toe te passen. Het opzoeken van digitale artikelen duurt voor hem aanzienlijk langer, omdat hij niet digitaal vaardig is. Appellant benadrukt dat hij te kampen heeft met psychische problemen, waaronder concentratiestoornissen, die zijn academische prestaties in het vorige studiejaar aanzienlijk hebben beïnvloed. De verplichting om digitale bundels te gebruiken, veroorzaakt ernstige stress bij appellant en geeft hem tevens het gevoel dat hij geen eerlijke kans krijgt.

Appellant is daarnaast van mening dat de beslissing van verweerster in strijd is met het gelijkheidsbeginsel. Studenten die gelijktijdig met hem zijn gestart en eerder tentamens hebben afgelegd hadden de mogelijkheid om fysieke bundels te gebruiken (met markeringen), terwijl hij die optie dit jaar niet had. Hierdoor is er ongelijke behandeling ontstaan, waarbij de beperkingen van appellant zijn kansen op succes hebben verminderd in vergelijking met andere studenten. Ook wijkt de verplichting om digitale bundels te gebruiken af van de voorschriften bij andere tentamens, waar wel een fysieke bundel mag worden gebruikt. Appellant ziet geen geldige reden voor die afwijking en stelt dat als fraudepreventie een rol speelt, hij geen relevant verschil ziet ten opzichte van andere tentamens.

Verweerster kan appellant niet volgen in zijn stelling dat hij in het bijzonder wordt geraakt door de maatregel omdat hij digitaal niet vaardig genoeg is om met de ter beschikking gestelde documenten om te gaan. Appellant heeft niet aannemelijk gemaakt dat zijn vaardigheden tekort zouden schieten. Ook als verweerster aanneemt dat appellant onvoldoende digitaal vaardig is, is verweerster van mening dat appellant zich niet heeft ingespannen om zijn vaardigheden te verbeteren. Hij heeft geen werkgroepen bijgewoond of individueel iets ondernomen. Verweerster wijst erop dat studenten vanaf de tweede week van het vak de gelegenheid hebben gehad om vertrouwd te raken met het gebruik van de digitale documenten. Verweerster merkt ten overvloede nog op dat de digitale wettenbundel een samenstelling bevat van de voor het vak relevante delen uit het Burgerlijk Wetboek. Studenten hoeven niet het hele wetboek te doorzoeken en bovendien was de meest recente versie voorzien van een aanklikbare inhoudsopgave. Voor de jurisprudentiebundel gold eveneens dat alleen de relevante arresten zijn opgenomen en dat die was voorzien van een aanklikbare inhoudsopgave. Dit maakt, tezamen met het verlengen van de tentamentijd, dat het gebruik van de digitale bundels overzichtelijk was.

Ten aanzien van de stelling van appellant dat hij stress en concentratieproblemen ervaart als gevolg van zijn persoonlijke omstandigheden, stelt verweerster dat hieraan voldoende tegemoet is gekomen door de toegekende voorzieningen van extra tentamentijd, tentamenafname in een prikkelarme ruimte en toegang tot de rustruimte.

Naar aanleiding van eerdere uitspraken van het College over het gebruik van digitale wetten- en jurisprudentiebundels bij het tentamen Contractenrecht heeft de vakcoördinator besloten dat bij de herkansing van het tentamen gebruik mocht worden gemaakt van fysieke wetten- en jurisprudentiebundels. Daarmee is de coördinator van het vak tegemoetgekomen aan het belang van appellant. Appellant heeft deelgenomen aan de herkansing van het tentamen, waarbij hij gebruik heeft kunnen maken van papieren bundels.

IV. Overwegingen van het College

Het beroep van appellant is tijdig ingesteld en voldoet ook overigens aan de wettelijke eisen.

Het gaat in deze zaak om de vraag of verweerster terecht heeft beslist dat bij de tentamens van het vak Contractenrecht alleen het gebruik van een digitale versie (en niet het gebruik van een papieren versie) van de wettenbundel geoorloofd is. In eerdere zaken (uitspraak 2023.38.1130 en 2023.41.1133) met betrekking tot het gebruik van digitale wetten- en jurisprudentiebundels bij het tentamen Contractenrecht heeft het College geoordeeld dat verweerster weliswaar heeft kunnen besluiten om alleen het gebruik van een digitale versie van de wettenbundel toe te staan, maar dat verweerster daarbij wel aan de deelnemers aan

het tentamen Contractenrecht de mogelijkheid had moet bieden om – voorafgaand aan de tentamens – in de digitale wettenbundels tabjes met juncto's, onderstrepingen en markeringen aan te brengen. Conform het eerdere oordeel van het College kan het besluit van verweerster van 27 september 2023 niet in stand blijven.

Ter zitting is door verweerster naar voren gebracht dat naar aanleiding van de uitspraken van het College door de vakcoördinator is besloten dat studenten tijdens de herkansing van het tentamen Contractenrecht gebruik mochten maken van papieren bundels en dat appelland heeft deelgenomen aan de herkansing van het tentamen. Appelland heeft bij de herkansing van het tentamen gebruik kunnen maken van de papieren bundels. Daarmee is naar het oordeel van het College tegemoetgekomen aan het verzoek van appelland. Gelet op het feit dat tegemoet is gekomen aan het verzoek van appelland, hoeft verweerster geen nieuw besluit te nemen op het verzoek van appelland.

V. Uitspraak

Het College verklaart het beroep gegrond en vernietigt het besluit van verweerster.

Aldus gedaan te Amsterdam, op 26 februari 2024, door mr. H. Bolt, voorzitter, prof. dr. J. Fidom en dr. J.R. Hulst, leden, in aanwezigheid van mr. S.A. Snoeren, secretaris.

mr. H. Bolt,
voorzitter

mr. S.A. Snoeren,
secretaris

Tegen een uitspraak van het College van Beroep voor de Examens kan, onder vermelding van een deugdelijke motivering, door betrokkene beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift is zes weken. Er kan gebruik worden gemaakt van een webformulier voor Veilig Mailen. Er is griffierecht verschuldigd. Zie www.raadvanstate.nl/studentzaken.